

Začínají prázdniny a s nimi dny odpočinku, ale i hodnocení, plánování a přípravy nových programů. Na konci června jsme ukončili osvětovou kampaň **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny**. Děkujeme vám všem, kdo jste ji podpořili vlastní akcí, sdílením či aktivitami s dětmi v zahradě. Je skvělé pozorovat, kolik škol v našem regionu buduje a využívá zahrady pro výuku. Projektová činnost není jednoduchá, ale výsledky stojí za to! Na konec roku 2019 připravuje SFŽP další výzvu.

Ve středu 26. června jsme předali 15.000 Kč Záchraně stanici pro volně žijící živočichy v Hošťálkové, které jsme získali v Sousedském týdnu „**Pěťáky pro ptáky**“. V dalších dnech bude stanice zaslána stejná částka od Nadace VIA, v rámci projektu DOBRO-druzi. Stanice tak získala prostředky na dva měsíce krmení!

www.liska-evvo.cz/doc/prvni-vsetinsky-sousedsky-tyden-prinesl-skutecne-petaky-pro-ptaky

Další rozesílku připravíme na konci prázdnin.

Přejeme vám pohodové letní dny plné zajímavých objevů, setkání a zážitků.

Z významných dnů připomínáme: 11. sobota v červenci – Mezinárodní den družstev, 2. neděle v červenci – Evropský den koupání v řekách, 5. 7. – Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje – Státní svátek, 6. 7. – Den upálení mistra Jana Husa – Státní svátek, 6. 7. – Světový den Tibetu.

Akce do DIÁŘE:

Pá – So 6.–7. září	Rozšiřující studium koordinátorů EVVO, modul 2 www.liska-evvo.cz
Pá – Ne 13.–15. září	Specializační studium koordinátorů EVVO, modul I – začínáme www.liska-evvo.cz
Sobota 21. září	Den Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz
Čt – Pá 10.–11. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 14. listopad	XIX. Krajská konference o EVVO, UTB Zlín, téma: PŮDA – co se skrývá pod zemí, www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (9.–31. května)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 30. října)

<http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Po dobu trvání dané kampaně vám poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi, pozveme vás na programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

Připravili jsme pro Vás rozesílku 13/2019. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

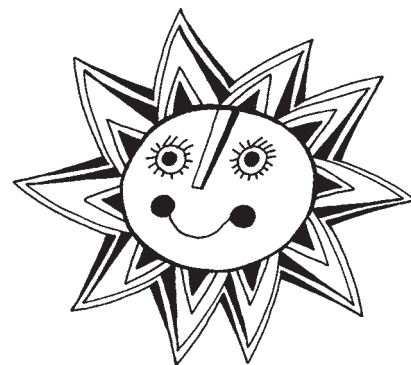
Nové texty jsou označeny ikonkou

<http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Specializační studium pro koordinátora EVVO – poslední volná místa!
- 2 Závazná přihláška na vzdělávací akci

Klub LÍSKY

Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Pozvánky

Letní škola ochrany klimatu, soběstačnosti a udržitelnosti, Hostětín, 23.–28. srpna 2019

<https://hostetin.veronica.cz/letni-skola-ochrany-klimatu-sobestacnosti-udrzitelnosti-2019>

Centrum Veronica Hostětín | 23. - 28. srpna 2019

Letní škola

ochrany klimatu,
soběstačnosti a udržitelnosti

**Uvažujete o svém životě a chcete jej žít zodpovědněji k přírodě?
Zajímá vás vaše uhlíková stopa a možnosti jak ji snížit?
Chcete se podívat na problematiku změny klimatu v nejbližších sousedstvech?**

Za 5 dní se naučíte:

- co se vlastně děje s klimatem? Je to důležité? Ohrožuje nás to? Máme se o to zajímat a můžeme s tím něco udělat?
- jak můžeme snížit svoji uhlíkovou stopu?
- jak můžeme udělat energetickou revoluci ve své domácnosti?
- co si můžeme permakulturně vypěstovat na zahradě a jak využít divočinu?
- jak se můžeme stát soběstačnějšími a jakou strategii zvolit?
- proč je sucho, co s ním, jak zadržet vodu na pozemku i v krajině a jak využívat dešťovku?
- kolik stromů sázet, aby nám to pomohlo... a pomůže vůbec? Jaké budou lesy budoucnosti?
- jak využívat obnovitelné zdroje?
- co jíst v přírodě a z přírody a jak vařit bez sporáku
- ...a mnoho dalšího. Budeme diskutovat o nových významných fenoménech skrytých za zkratkami a hesly FFF, XR, stav klimatické nouze, setkáte se se zajímavými osobnostmi, které vám rozhodně mají co říct.

To vše v partě podobně smýšlejících lidí, v krásném prostředí Bílých Karpat. Přednášky, diskuse, nové zážitky, sdílení zkušeností, exkurze, inspirace a informace pro posun v životě. Kvalitní a zkušené lektory - to je samozřejmost! Letní škola se vám bude líbit.

Místo konání: Centrum Veronica, Hostětín 86 | hostetin@veronica.cz, tel. 572 630 670
Cena: 4590 Kč při objednání do konce června, **4990 Kč** později. Zahnuje kvalitní ubytování v pasivním domě, veganskou stravu, nabídku program.

Detailní program, více informací a přihlášku najdete na www.hostetin.veronica.cz

Regionální hra Poznáváme Valašsko startuje v neděli 30. června.

Sbírejte razítka, objevujte zajímavá místa a zasoutěžte si o skvělé ceny. www.poznavamevalassko.cz

REGIONÁLNÍ HRA POZNÁVÁME VALAŠSKO
Prázdninová zábava pro celou rodinu

Valašsko

Na Valašsku jsem umístil 20 razítek. Nasbírejte minimálně 10 a hrajte o zajímavé ceny.

Jak se zapojit?
Vyzvedněte si herní brožurku v jakémkoliv Turistickém informačním centru na Valašsku.

Nebo si stáhněte herní pláněk z webových stránek www.poznavamevalassko.cz.

Činnost Destinační společnosti Valašsko je v roce 2019 spolufinancována Zlínským krajem, městem Vsetín, městem Valašské Meziříčí a městem Rožnov pod Radhoštěm.

Zlínský kraj, Východní MORAVA, VPLMEZ, and other logos.

BARIÉRY
UČKOVÉ STRATEGIE
ODPOVĚDNÉ JEDNÁNÍ

KONFERENCE **CIVIS**

Uzdělávání pro život odpovědný k lidem a přírodě

KDY: 18. září 2019
KDE: UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Logos: Evropská unie, MAF, LIPKA, SEVER, NA ZEMĚ, MUNT, and others.

Otevřená neděle na Envicentru ve Vysokém Poli Každou neděli, červen – září, 13–17 hodin.

Nevíte co podniknout s dětmi, přáteli, rodiči? Co tak vyrazit na Envi ve Vysokém Poli, podívat se na hospodářská zvířata, na bylinky, na zahradu, ke kapličce Panny Marie Vysocké apod.?

Každou otevřenou neděli můžete navštívit a projít se po hospodářství a využít i další služby (informace, drobné občerstvení, sociální zázemí).

www.prokrajinu.eu

Líska

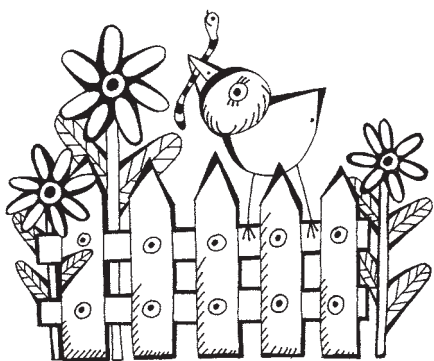
Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 13/2019

strana 2

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedník. Na webu najdete interaktivní mapu školních zahrad, kam můžete přidat i tu vaši.

- **Semínkovny ve Zlínském kraji**
Iniciativa na podporu semenaření a sdílení osiva ze zahrádek, seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín, www.hostetin.veronica.cz

Učíme se venku

Otevřený společný projekt a kampaň více organizací. LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě. www.ucimesevenku.cz

Náměty, doporučení a inspirace

- **Děčku chřadnou barvy! Rozbzučte Děčko!**
Pestrobarevné Děčko se nám mění před očima. Květiny ztrácí barvu, vadnou a lámou se. Duhovou zemi pokrývají ošklivé skvrny. Ale proč, když Děčko stále roste o nové pohádky a příběhy? Právě proto! Děčko je sice stále větší, ale hmyzáků, kteří o barvy v duhové zemi pečují, nepřibývá. Vždyť každý rád vymyslí příběhy o princeznách, medvídkách a superhrdinech, ale kdo z nás si vymyslí povídání o statečném chrobákově či chytré světlušce? Ukázalo se, že nejen náš svět, ale ani Děčko se bez hmyzáků neobejde. Naopak, potřebuje jich stále víc! Potřebuje rozbzučet! <https://decko.ceskatelevize.cz/rozbzuc-decko>
- **Pomozte nám zachránit farmáře**
Proč a jak učit o farmaření – inspirace a nabídka programů na webových stránkách projektu Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý i budoucí. <https://www.pomoztenamzachranitfarmare.cz/>
Programy pokračují na území Zlínského kraje i v roce 2019. Informace na infoevvo@seznam.cz
- **Zapojte se a sledujte iniciativu Ministerstva životního prostředí #dostbyloplastu** www.mzp.cz/ či www.nepetuj.cz
- **Ochrana přírody, nejčastější dotazy:** www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/
- **STOP palmovému oleji,** www.stoppalmovemuoleji.cz/

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Stromy pro budoucnost**
Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů. Jak? Dozvíte se na www.sazimebudoucnost.cz
- Program **Active citizens fund** bude vyhlášen v rámci EHP a Norských fondů **na podzim 2019.** Předpokládáný začátek projektů by měl být v prvním čtvrtletí 2020, nejzazší ukončení v dubnu 2024. Jako první budou na podzim vyhlášeny systémové a základní granty, později dojde i na akční a matchingové granty a granty na bilaterální spolupráci. Novinkou je, že granty budou poskytovány **v eurech.** <https://osf.cz/cs/co-delame/active-citizens-fund/>
- **Výzvy Erasmus plus** – www.ef-czech.cz/erasmus/
- **Výzva Nadace VIA „Živá komunita“** – program podporující aktivní lidi, kteří chtějí zlepšit život ve své sousedské komunitě. www.nadacevia.cz/ziva-komunita

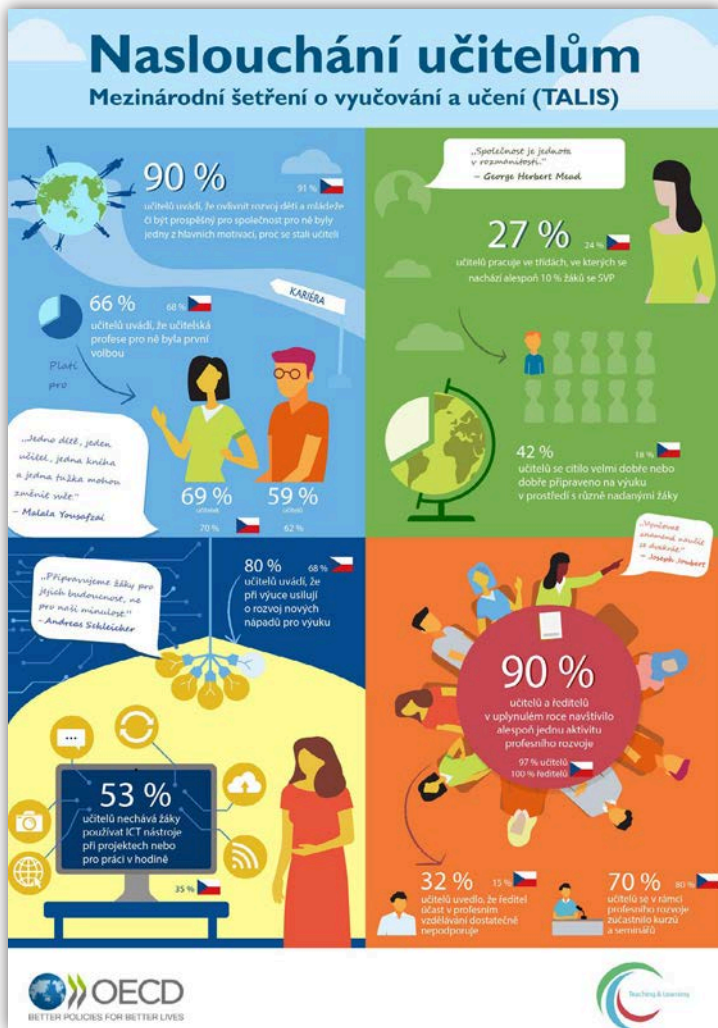

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Vyučování a učení v číslech

Nedávno byly publikovány moc zajímavé výsledky Mezinárodního šetření o vyučování a učení (Teaching and Learning International Survey – TALIS).

Koho neláká dlouhá verze (dostupná na <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Vysledky-mezinarodniho-setreni-TALIS-2018>), tak je k dispozici skvělá shrnující infografika, která také obsahuje srovnání ČR s ostatními.

Strom roku 2019

Podívejte se na dvanáct finalistů letošní ankety. A hlasujte online pro svůj Strom roku 2019.

www.stromroku.cz

Co by se malé děti měly dozvědět o vodě a jak na to?

Jaké zkušenosti, znalosti a hodnoty by mělo mít předškolní dítě ve vztahu k vodě? Jak mohou maminky, tatínkové, babičky, dědečci, učitelky a učitelé v mateřských školách vybudovat v dětech zdravý vztah k pitné vodě, k vodě jako živlu a podmínce života?

Přeskočím témata jako koloběh vody, s tím se jistě vaše děti už seznámily. Vynechám i hygienu, která je spojena s mytím vodou (a kde se to dle mého názoru tak trochu přehání).

Nezmíním ani tolik omílané šetření vodou, to si prostě přečtete jinde.

Pojďme se ale podívat na děti a vodu v krajině. U těch nejmenších je třeba být s vodou v kontaktu. Zujte se a běhejte rosou, přebroďte řeku nebo jděte potokem. Zkuste trochu zmoknout, hrát si a dovádět v kalužích, běžte ven v pláštěnkách a holiňách, když prší. Stavějte si mlýnky na potoce a pouštějte lodičky. Hlavně se vody nebojte.

Umístěte do vaší zahrady vodní prvky. Jezírko v zahradě opravdu neskýtá nebezpečí, jak si v mnohých školkách a rodinách myslí. Naopak je místem ideálním pro pozorování živé přírody. Žádný jiný biotop nepřitahuje tolik života, jako ten spojený s vodou. Pozorujte vážky, žáby, potápníky, ale i včely, co se piletely napít.

Voda je součástí našeho těla. Nenarážím tu na pitný režim, který se často demonizuje. Máme pocit, že děti pořád musí mít možnost pít a vypít alespoň litr denně. Není tomu tak, pár hodin bez vody určitě vydržíme. Měli bychom poznat, co je žízeň, jak chutná "obyčejná" neochucená a neobarvená voda. Vědět, že voda z kohoutku je lepší než ta z PETky, že voda nemusí cestovat stovky kilometrů, aby byla dobrá.

Děti by měly poznat vodu jako živlu, který nosí život, ale umí třeba zbořit hrad z písku nebo hráze na potoce. Bez vody bychom umřeli žízni, ve spoustě vody se můžeme utopit. Už děti ve školkách by se měly učit plavat a mít z vody jak radost, tak i respekt.

A pozorujte. Ukazujte si mraky, mlhu, duhu, dešť i rosu. Vezměte děti k rybníku, potoku, k řece, studánce i bažině. Pozorujte kapky vody na listech kontryhelu, na vlákněch pavučiny. Změřte si teplotu vody, zkuste špinavou vodu vyčistit přes písek a živočišné uhlí.

Voda je záračná tekutina. Vědci to nazývají anomálie, ale jsou to malá kouzla, která voda umí. Zázrak je to, že led plave, že voda tak dlouho udrží teplotu, zázrak je její povrchové napětí, blanka, po které tančí vodoměrky. Zázrakem je i její všudypřítomnost.

Vodě s dětmi věnujte klidně celý měsíc nebo i celý rok. Učit se o vodě znamená učit se o svém těle, o přírodě, o světě. O sobě samém.

Martin Kříž, Chaloupky

<https://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/rady-a-navody/co-by-se-male-deti-mely-dozvedet-o-vode-a-jak-na-to>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Nový kurz akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ.

Zajímavý, inspirativní a praktický kurz se zkušenými lektory ve skupině stejně zaměřených učitelů.

Splňuje požadovanou akreditaci a je možné jej hradit také z tzv. „šablony“. Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností dle § 9 písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Rozsah 250 vyučovacích hodin přímé výuky.

Účastníci získají: osvědčení, sadu materiálů do výuky.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

<http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo-kurz-iii>

POZOR
Začínáme v září 2019, poslední volná místa! Přihlašování do 8. 7. 2019.

Hájenka Semetín,
Vsetín s výjezdy na organizace ve Zlínském a Jihomoravském kraji

Rozšiřující studium pro koordinátory EVVO

LÍSKA nabízí NOVĚ rozšiřující akreditované studium pro koordinátory EVVO, 3 moduly v rozsahu 40 hodin.

kurz I – pro absolventy studia 2017–2018 (obsazeno)

kurz II – pro absolventy studií 2010–2012, 2016–2017

Úhradu nákladů na tyto kurzy lze čerpat z tzv. „šablony“.

Garant kurzů: Mgr. Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů pro ŠABLONY II:

- polytechnické vzdělávání, EVVO, vzdělávání na školní zahradě,
- osobnostně sociální rozvoj;
- projektová výuka.

Informace a přihlášky: koutna.iva@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů architektů,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840

infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.
Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Publikace, časopisy, videa, učební pomůcky a další pomocníci

■ **Pomůcky pro polytechnické vzdělávání Učíme se s POLY**

LÍSKA vytvořila výukové sady pomůcek pro polytechnické vzdělávání v MŠ na téma VZDUCH, SLUNCE, VODA, ZEMĚ, MATERIÁLY, ŘEMESLA a ZAHRADA. V případě zájmu o pomůcky pro polytechnické vzdělávání ve vaší MŠ nás neváhejte kontaktovat na infoevvo@seznam.cz

■ Vyšla očekávaná kniha **TAJEMSTVÍ ŠKOLY ZA ŠKOLOU.**

O knize více na: <https://bit.ly/2Fen1ee>

■ **NEJLEPŠÍ HRY Z LESNÍCH ŠKOLEK**

„Vzpomínky na společné zážitky v přírodě často patří k těm nesmazatelným.“

Tereza Valkounová a Petr Daniš

Kniha nabídne 39 her a ukáže, jak děti rozehrát, jak vytvořit vhodné prostředí, zajistit potřebné pomůcky a nastolit správnou atmosféru. Navrhne, jak můžete s dětmi v těchto situacích mluvit, na co si dát pozor a představuje přínosy, které jednotlivé hry znamenají pro rozvoj dětí. Některé hry jsou známé a rozšířené, jiné originální a neobvyklé. Všechny jsou ale vyzkoušené v praxi s dětmi. Knihu je možné zakoupit v běžných knihkupectvích.

Vydalo: Nakladatelství Albatros

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 13/2019

strana 5

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

Výukové programy pro MŠ i ZŠ pro vás na nový školní rok připravují:

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

infoevvo@seznam.cz

Exkurze na farmy, besedy, výukové programy, školní farmářské dny,

Program pro školu v přírodě v rozsahu 1–5 dnů: farmářská stezka, stezka přírody, tematické výukové programy (VODA, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě apod.), exkurze do přírody či na farmu a další dle domluvy se školou. Financování možné i ze „ŠABLON II“.

Výukový program Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin,

www.liska-evvo.cz/doc/zdrave-hrave

Určeno pro žáky I. stupně ZŠ a ŠD. Financováno z prostředků Ministerstva zemědělství, projekt 45.

Výukový program VODA – život v každé kapce

Určeno pro žáky 6. ročníku ZŠ, září – listopad, zahrnuje program ve třídě, pokus, exkurzi do vodohospodářského podniku. Projekt iniciovalo Povodí Moravy, Zlínský kraj a je financován z prostředků Ministerstva zemědělství, projekt 49.

■ Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,

www.cevzabka.xf.cz/vp.html

■ Centrum Veronica Hostětín,

www.hostetin.veronica.cz/skoly

■ Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín

www.ddmastra.cz/vyukove-programy

■ Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole

www.prokrajinu.eu

■ Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín

www.muzeumvalasko.cz

Zámek Lešná u Valašského Meziříčí,

<http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>

Hvězdárna Vsetín

www.hvezdarna-vsetin.cz

■ Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,

www.parkrochus.cz

■ Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula

Uherské Hradiště,

www.ddmsikula.cz

■ Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm

www.svcroznov.cz

■ Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,

www.bilekarpaty.cz/vis

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

■ Fairtradové školy

www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

■ Světová škola

www.svetovaskola.cz

■ Globální rozvojové vzdělávání

www.globalnirozvojovozdelavani.cz

■ Odpovědná škola

www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola

■ Skutečně zdravá škola

www.skutecnezdravaskola.cz

■ Mezinárodní program Ekoškola

<https://ekoskola.cz/cz>

■ Badatelsky orientované vyučování

<http://badatele.cz/cz>

■ GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,

<https://globe-czech.cz/cz>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

■ Muzeum v přírodě Rochus

<http://www.parkrochus.cz/doc/12/>

výukové programy a exkurze na

<http://www.parkrochus.cz/doc/294/>

■ Muzeum regionu Valašsko,

www.muzeumvalassko.cz

■ 1415 Bařův institut Zlín,

www.14-15.cz

■ Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,

www.muzeum-zlin.cz

■ Valašsko muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,

www.vmp.cz

■ Informační centrum Velké Karlovice,

<http://www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum>

■ Zvonice Soláň,

<https://www.zvonice.eu/>

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí.

Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

LÍSKA je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

LÍSKA je místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

LÍSKA má **Status pozorovatele Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#/>

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

POZOR – prázdninový provoz!

1.–7. 7.: kancelář uzavřena
8.–12. 7., 15.–19. 7.: pondělí – čtvrtek, 8.30–16.00 hodin
22. 7.–11. 8.: kancelář uzavřena
12.–16. 8., 19.–23. 8., 26.–30. 8.: pondělí – čtvrtek, 8.30–16.00 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu s posezením**.

www.liska-evvo.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ BEZOBALOVÉ OBCHODY ve Zlínském kraji:

Bezobaláč Zlín,

Náměstí T.G. Masaryka 2433, Zlín,
tel.: 608 180 874,
prodejna@bezobaluzlin.cz,
www.bezobaluzlin.cz

Vědomí, bezobalový obchůdek,

Dlouhá 211, Uherské Hradiště,
tel.: 777 956 032,
www.facebook.com/Vedomi-bezobalovy-obchudek

Bezobalov,

Zelené náměstí 1290, Uherské Hradiště,
tel.: 774 874 734,
www.facebook.com/Bezobalov-Uherske-Hradieste

Bez Uherský Brod,

Moravská 82, Uherský Brod,
www.facebook.com/BezUherskyBrod

Českův mlýn,

Jarcová 160, Bystřička,
tel.: 733 539 250,
ceskumlyn@probio.cz,
www.probio.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem,

Palackého 457, Rožnov p. R.,
tel.: 730 100 240,
hanka@vyrobkyspribehem.cz,
www.vyrobkyspribehem.cz

Delizia – rozlévaná EKO drogerie,

nově na ulici Mostecká, Vsetín
www.facebook.com/Delizia-Rozlevana-EKO-drogerie

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůck k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítci a skřítušky z ovocného sadu**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Říkáanky Skřítci a skřítušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč.
- **Metodické listy Jak učít POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na** <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učít POLY
Sdružení Líska / Pomozte nám zachránit farmáře
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

